Ner 176. ROK 1839. SOBOTA 3 SIERPNIA.

Pismo to wychodzi codziennie oprocz niedziel i świąt urocz. w druk. St. Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące Złp. 10 miesięcznie Złp. 4.

Imiona Rzymskie.
Jutro Dominika.

Imiona Sławiańskie.
Jutro Ostromia.

Gazeta Krakowska.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina		Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiej	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
	6	27" 6"', 044	+ 11°, 1	4"', 77	Zachodni słaby	Chmury	
2	2	6, 515	+ 17, 2	4, 38	Pn Zachodni słaby	Pogoda z Chmurami	Deszcz
	10	7, 030	+ 12, 8	5, 22	Pł Zachodni słaby	"	

Wiadomości zagraniczne.

— *Petersburg 7 (19) Lipca.* —

Ukazy do Kapituły Cesarsko-Królewskich Rossyjskich Orderów.

I.

Ustanowiwszy przez statut orderu ś. Stanisława, na dniu dzisiejszym przez nas wydany, tylko trzy stopnie tegoż orderu, Rozkazujemy:

1) Dotychczasową czwartą klassę, orderu ś. Stanisława uchylić; ozdobionych przed wydaniem statutu orderem czwartej klassy, mianować kawalerami trzeciej, a trzeciej, kawalerami drugiej klassy; tym zaś którzy otrzymali przed wydaniem niniejszego statutu drugą klassę orderu ś. Stanisława, nosić znaki tegóż jak dotąd, z gwiazdą.

2) W oznaczone statutem komplety dla pobierania pensyi, wejść mają, ozdobieni orderem ś. Stanisława po dniu 17/29 listopada 1831 roku, podług następnych zasad:

a) Co do pierwszej klassy: ozdobieni tą klassą od zwyż wyrażonej daty, podług starszeństwa jak są wymienieni na liście kawalerów.

b) Co do drugiej klassy: pomieszczani być mają w komplecie naprzód ci, którzy otrzymali order téj klassy z gwiazdą przed wydaniem statutu, podług starszeństwa nominacyji a następnie ci, którzy przemianowani zostaną kawalerami drugiéj klassy z dotychczasowéj trzeciej klassy, a to podług starszeństwa otrzymania téj ostatniéj klassy.

c) Co do trzeciéj klassy: pomieszczeni będą w koplecie kawalerów przeniesieni do téj klassy z byléj czwartéj klassy z kolei jak są wymienieni na liście.

d) Mianowani po ogłoszeniu tego statutu kawalerowie wszystkich trzech klass, nie pierwéj wejdą do kompletu pensjonowanych, jak po umieszczeniu już w tymże wszystkich kawalerów, mianowanych przed wydaniem statutu.

3) Udzielone przez Kapitułę orderów patenta na order ś. Stanisława byléj trzeciéj i czwartéj klassy, pozostawione być mają przy osobach, którym zostały wydane, w dotychczasowéj ich formie, wszakże kawalerowie ci, na mocy niniejszego postanowienia naszego, tak na listach Kapituły orderów, jako też w stanach służby, mają być zamieszczeni podług nowéj nadanéj im nazwy.

II.

Zapatrzywszy się na przepisy w świeżo wydanym przez nas statucie orderu ś. Stanisława objęte, roskazujemy, patenta na or-

der Orła Białego', tak poddanym Królestwa Polskiego, jako też cudsoziemcom udzielane sporządzać podług dotychczasowéj formy jedynie w języku rossyjskim, zachowując sporządzanie tychże i podawanie nam do podpisu, stósownie do ogólnéj dla wszystkich orderów zasady, ministrom i głównym władzom, do których to należy.

Na oryginałach J. C. Mości ręką podpisano:

MIKOŁAJ.

W Cesarskim Siole, dnia 28 maja 1839 r.

— Paryż 19 Lipca. —

Xiąże Nemours oczekiwany tu jest w dniu 26 z powrotem z swojéj podróży.

Gabinet ma mieć zamiar w celu zwiększenia wpływu swego na dworze perskim, posłać tamże ambassadora. Jak słychać posadę tę otrzymać ma hrabia Sercey pierwszy sekretarz poselstwa naszego przy dworze petersburskim. W orszaku poselstwa udać się mają do Persyi rozmajci officerowie sztabu głównego, malarze, uczeni, i t. d.

Pan Lamartine odjechał wczoraj do gór Pyrenejskich, a pan Guizot do swoich dóbr w Normandyi.

Pan Peckenham wręczył admirałowi Baudin list angielskich kupców osiadłych w Vera Cruz, w którym dziękują żołnierzom marynarki francuzkiéj, za poświęcenia jakie okazali przy wybuchłym w tém mieście pożarze.

Barbes dopiero w drodze dowiedział się na jaki rodzaj kary zmieniono wydany nań wyrok śmierci. Objawienie to uczyniło na nim bardzo silne wrażenie, ale zarazem oświadczono mu że nie zostanie na nim dopełnioną kara galer i że tylko powinien się przygotować na dożywotnie więzienie. Jak wiemy, powóz w którym on się znajduje udał się ku Mont-Saint-Michel.

Messager mówi o bliskiéj zmianie w ministerstwie robót publicznych.

Podług ostatnich listów nadeszłych z Konstantyny, sąd wojenny tamtejszego miasta zajął się obecnie roztrząsaniem processu, odkrytego w dniu 1 maja sprzysiężenia. Pięciu mających w nim udział, a po między niemi Kaidowie z Milah i Sahel, zostali skazani na ścięcie. Jak wiadomo Arabowie ci utrzymali ciągły potajemny związek z Achmed bejem, ale szczęśliwym przypadkiem korespondencja ich została przejęta.

— Londyn 19 Lipca. —

Pogoda tego tygodnia ciągle była dżdżysta i burzliwa, to sprawiło nieco podwyższenie produktów a szczególnie angielskiéj pszenicy.

Z New York piszą: »Mówiono tu o nowéj potyczce która miała miejsce w Montenos około 80 leguas od Matomoros, między federalistami i wojskiem rządowém i wypadła na korzyść tych ostatnich. W Tampiko federaliści trzymali się jeszcze i mniemają, że wojska rządowe oblegające to miasto potrzebnemi są w innéj stronie, ponieważ wzburzenie rozszerza się wewnątrz całego kraju. W dniu 4 czerwca 500 Indyjan z Kumata, napaść miało na osadników amerykańskich na południu Rio Grande; zabili oni ich 30 i całą okolicę spustoszyli. Słychać także, że jenerał Lamar zajął miasto Durango i Satilla, i pomaszerował przeciw Zacatecas. Niejakiego xiędza Muldon, który przeznaczony był na biskupa w Texas, uwięziono w Vera Cruz, przez co dostatecznie okazuje się nieprzyjaźń rządu mexykańskiego przeciw rzeczypospolitéj Texas, która przeznaczyła temu xiędzu godność biskupią, jako nagrodę jego usług w czasie wojny z Mexykiem. Santana, mówi *Galvestan Gazette* zbyt ostro jest strzeżony, i nie może użytecznym być Texjanom choćby chciał nawet. Wreszcie w Texas mówiono o zamiarze blokowania całego brzegu mexykańskiego.

— Haga 19 Lipca. —

Wczoraj druga izba stanów jeneralnych odbyła posiedzenie publiczne, na którém otrzymała zawiadomienie królewskie względem zaślubin dziedzicznego xięcia Oranii, poczem postanowiono ułożyć adres z powinszowaniem. Zarazém oświadczył minister spraw zagranicznych że na przyszłém publicznem posiedzeniu ma uczynić izbie polityczne przedstawienie.

Onegdaj J. K. Wysokość xiąże Oranii odbył z małżonką swoją uroczysty wjazd do Hagi o godzinie 1 w południe w pośród głośnych oznak radości mieszkańców; dzienniki holenderskie napełnione są opisami ceremonii jakie miały miejsce z tego powodu, szczególniej świetnéj illuminacyi. *Handelsblad* zawiera wiersze w niemieckim języku: «Do J. K. W. Xiężnéj Zofii Wirtemberskiéj dziedzicznéj xiężnéj Oranii przy jéj uroczystym wjeździe do nowéj ojczyzny.

— Dnia 20 Lipca. —

Na posiedzeniu dnia wczorajszego minister spraw zagranicznych z polecenia królew-

skiego uczynił dniem pierwéj zapowiedziane objawienie polityczne. Tyczyło się ono dalszych układów i ostatecznego zawarcia traktatów które zakończyć mają sprawę belgijsko hollenderską. W końcu rzekł minister: «To są rezultaty szeregu nader ciężkich układów, które polecono mi podać do wiadomości panów. Bieg wypadków, których Hollandya nie mogła więcéj na korzyść swoją zwrócić, sprowadził natężenie po którem spodziewamy się odetchnąć. W pośród smutnych czasów jawno okazały się we wszystkich klasach ludności, jednozgodność jaka między wyższemi władzami kraju panuje, wszystko ożywiający duch porządku i gorliwe usiłowania zachowania praw krajowych. Teraz wypada uporządkować i na nowo wziąść przed się to o czém nie było czasu myśleć w natłoku poprzednich okoliczności, i użyć najstosowniéjszych do tego celu środków.» Jak słychać, posiedzenia stanów jeneralnych mają być w dniu 22 zamknięte, a ważniejsze sprawy do najbliższych sesyi w jesieni zachowane.

Xiąże Canino (Lucyan Bonaparte) przybył do Hagi i ma zamiar pozostania przez niejaki czas w Hollandyi.

— *Konstantynopol* 3 *Lipca*. —

Alg. Zeit. donosi jeszcze następujące szczegóły o chorobie i śmierci Sułtana: Machmud II. 54 lat weku, przy silnéj budowie ciała i mocnéj kustytucyi, cieszył się nieprzerwanie zupełnem zdrowiem. Dopiero od kilku lat spostrzeżono znaczne schudnienie na ciele i już nie miał tego wesołego humoru który go poprzednio oznaczał; nikt jednakże tego nie uważał za chorobę przypisując to jedynie wysileniu ducha i natężeniom umysłu z przyczyny obecnego stanu politycznego jego kraju. Od pół roku cierpiał mały katar który peryodycznie powracał. Od tego czasu zostawał w ciągłej kuracyi Hakim Baszi i dwóch greckich lekarzy Stefanaki i Konstanteni. Ale wycięczenie ciała ciągle stopniowało i zmieniało się, nakoniec krwotok hemoroidalny który się często powtarzał i siły cesarza zmniejszał; tuszono sobie w tych latach że Sułtan zupełnie wracał do zdrowia. Ale to było złudzeniem ponieważ będąc ostatni raz w Belgradzie gdzie znajduje się wielki rezerwoar dostarczający wodę do Konstantynopola, nagle zemdlał, i to cztery razy raz po raz. Przymuszony był wrócić do domu nie mogąc być obecnym uroczystościom jakie tam miały miejsce. Następującego dnia po pierwszy raz wezwano niemieckiego przybocznego lekarza, zdaje się że już za późno, czego przyczyną było że tenże nie mówi po turecku, a obawiano się poprzednio tajemnicę słabości Sułtana, objawić jego tłómaczowi, Hakim Baszi i greccy lekarze zdaje się że zrazu uważali słabość Sułtana za puchlinę piersiową, a następnie za defekt organizmu żołądkowego, niekiedy nawet za proste hemoroidy: Dr. Neuner oświadczył że to są suchoty plucowe, przyczém i ważny organ wątroby znakomicie był naruszony. Oświadczył on że przy gwałtownie postępującym charakterze słabości, nie można miéć nawet nadziei dłuższego utrzymania słabego przy życiu. Doktór Neuner, który jak słyszałem tylko na konsylium został wezwany, nie mógł wzbronić przewiezienia Sułtana w czasie jego nieobecności do Szawlicza, kjoska należącego do jednéj z siostr Sułtana gdzie powietrze jeszcze jest ostrzejsze jak powietrze morskie w Bejlerbej. Równie bez wiedzy niemieckiego lekarza, Hakin Baszi starał się w ostatnich dniach przed śmiercią, wzmocnić Sułtana tokajskiém winem i likierem, tudzież wielkiemi porcyami opium. Dotychczas nie zgadzają się względem właściwéj godziny śmierci Sułtana. Po południu dnia 28, mówią, że żaden już lekarz nie został wpuszczony do pokoju Sułtana. Wczoraj już uwolniono p. Neuner od obowiązków przybocznego lekarza Sułtana; w pałacu Sułtańskim przeznaczono mieszkanie dla znanéj zakonnicy armańskiej, Maryi, która wyleczyła Abdul Medszyda z ciężkiej słabości. Ta na przyszłość pełnić będzie obowiązki przybocznego lekarza Sułtana.

Rozmaitości.

— Za pietnaście miesięcy ma być droga pod Tamizą do tego stopnia doprowadzoną, że piesi będą mogli przejść z jednego na drugi brzeg. Liczba osób odwiedzających tę drogę tak jest wielka, że już kilka folijałów ich nazwiskami zapisano, podpisy te są złożone z imion osób najdostojniejszych. Nie dawno J. C. W. W. K. Następca Tronu Rossyjskiego w towarzystwie dostojnego Xięcia Wilhelma Hollenderskiego odwiedzili ten podziwiający zakład i również zapisali swoje imiona w księdze osób zagranicznych.

Sposób jakim się amerykańscy pisarze wyrażają, jest nader szczególny. *Amerccan Herold* pisze: Jeżeliby ktokolwiek ważył się twierdzić, że mowa p. Webster może być pod jakimkolwiek względem przewyższoną, to ja tego jegomości z jem bez pieprzu i soli z skórą i włosami.

— Rossyni, który teraz został handlerzem ryb, znajdując się niedawno w pewnéj kawiarni, wydobył zegarek i nacisnął sprężynę bijącą godziny. W tém przystąpił do niego jakiś nieznajomy, i zaczął chwalić piękność jego zegarka, to pochlebiało Rossyniemu opowiedział przeto obcemu, ze Król Francyi darował mu ten zegarek za tyle nót, ile na nim było brylantów. — »Zegarek jest bardzo piękny, rzekł nieznajomy, ale założe się, że pan nie znasz wszystkich jego przymiotów.« Rossyni odpowiedział na to zdziwiony: »Mam już ten zegarek przez lat 6 przez ten czas nie spóźnił on się, ani nie pospieszył o minutę, bije godziny i kwadranse, wskazuje minuty, sekundy i dnie miesiąca, nacisnąwszy tu gra modlitwę z Mojżesza, sądzę więc, że znam należycie mój zegarek; codziennie sam go nakręcam i strzegę jak źrenicy oka! »A jednak nie zupełnie znasz go pan, odezwał się nieznajomy. Załóż się pan o zegarek przeciw 10,000 franków.« Rossyni zmięszał się, ale po kilku chwilach rzekł: »Idzie, skoro pan chcesz stracić 10.000 franków. »Zegarek ten gra jeszcze jedne sztuczkę i zawiera portret pański, a za portretem znajduje się napis wartający dziesięć razy więcéj niż zegarek i portret. Rossyni niemógł znaleść tego co nieznajomy wymienił, podał mu więc zegarek; ten nacisnął ukrytą sprężynę i natychmiast odskoczyła pokrywka złota zasłaniająca miniaturę Rossyniego i zarazem dało się słyszeć *di tanti palpiti*: Rossyni przyznał, że przegrał zakład, i z westchnieniem podał nieznajomemu zegarek. Ten najprzód oświadczył, iż się nazywa Plivée, i że on sam robił ten zagarek, i naturalnie nie przyjął dopełnienia zakładu. Rossyni nie posiadał się z radości.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 2 do dnia 3 Sierpnia

Dobrowolski Stan., Chałgosiewicz Barbara ob., Gagatnicki Józef ob., Sambowski Ant., z Polski; — Brodowicz Wilhelmina, z Rossyi; — Węcławski Dominik ob., z Galicyi.

Wyjechali z Krakowa.

Ficquelmont hr. poseł Ces. Ros., do Rossyi : — Stadnicki Eustachi ob., Sokołowski Ignacy ob., Krobicki Elentor ob., Baumann Filip ob., Krzynecki Piotr, do Galicyi.

Doniesienie Urzędowe.

Nro 3694.

WYDZIAŁ DOCHODÓW PUBLICZNYCH I SKARBU

W SENACIE RZĄDZĄCYM

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i jego Okręgu.

Upoważniony przez Senat Rządzący podaje do wiadomości publicznéj, iż w dniu 14 sierpnia r. b. o godzinie 10 z rana odbywać się będzie publiczna licytacya sprzedaży 3000 cetnarów cynku wagi berlińskiej na składzie przy chutach Rządowych w Jaworznie znajdującego się, cena jednego cetnara ustanawia się w kwocie złp. 27 gr. 2, na *vadium* pretendenci złożą 3000 talarów, cynk zakupiony partyami nabywca po zapłaceniu partyi mocen będzie zabierać i w przeciągu trzech miesięcy wybrać, inne warunki przed licytacyą mogą pretendentom do przejrzenia być udzielonemi.

Kraków dnia 27 lipca 1839 r.

A. Wężyk.

(2r.) *Nowakowski* Sekr.

Doniesienia prywatne.

Dworek najbliższy miasta na Wesołej pod N. 219 składający się z sześciu pokoi, kuchni, spiżarni stajni i wozowni wraz z ogrodem warzywnym i owocowym jest do wynajęcia od S. Michała bliższa wiadomość w tymże samém miejscu. (1r.)